

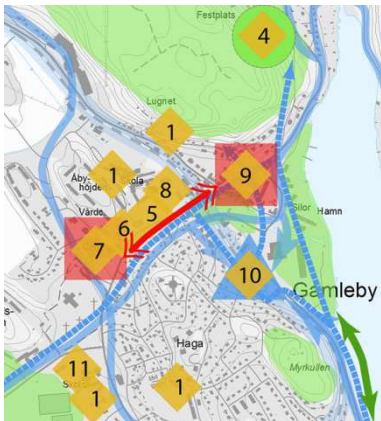

BILAGA 2, FÖP

GAMLEBY

HÅLLBARHETSKONSE- KVENSBESKRIVNING

UTSTÄLLNINGSSUPPLAGA, EFTER BESLUT I KS 2018-06-19

Inledning

Sammanfattning

Hur ska Gamleby tätort utvecklas för att bli hållbart till år 2030? Hållbarhetskonsekvensbeskrivningen behandlar den fördjupade översiktsplanens strategiska inriktning och rekommendationer. Den har genomförts i syfte att ge en bild av hur planen påverkar möjligheten att uppnå en hållbar utveckling med utgångspunkt från kommunens Vision 2030 – Livskvalitet varje dag. Nätverket för hållbar utveckling i Västerviks kommun har arbetat fram en checklista med ett antal strategiska indikatorer som bygger på kommunens vision, de globala hållbarhetsmålen samt de fyra hållbarhetsprinciperna. De nationella miljö kvalitetsmålen har analyserats separat. Konsekvensbeskrivningen gör inte anspråk på att vara fullständig eller heltäckande. Det finns många osäkerhetsfaktorer och den fortsatta planeringen och genomförandet av planen kommer att styra utfallet.

Agenda 2030

Den sammanfattande bedömningen är att vägledningen som finns i FÖP Gamleby till övervägande del och på en övergripande nivå inte motverkar målen i Agenda 2030.

Hållbarhetsprinciperna

Den sammanfattande bedömningen är att förslagen/rekommendationerna som finns i FÖP Gamleby till övervägande del och på en övergripande nivå inte motverkar de fyra Hållbarhetsprinciperna

Vision 2030

Den sammanfattande bedömningen är att FÖP Gamleby på flera sätt - främst indirekt – kan bidra till att uppnå kommunens Vision 2030 om ett samhälle där livskvalitet står i fokus varje dag. Men för att nå upp till kommunens vision krävs även andra åtgärder som inte är kopplade till fysisk planering

Nationella miljömål och miljö kvalitetsnormer

Den sammanfattande bedömningen är att miljö kvalitetsmålen i huvudsak och på en övergripande nivå kommer att påverkas i positiv riktning genom de förslag och rekommendationer som finns i FÖP:en. Även uppfyllandet av miljö kvalitetsnormerna påverkas i en positiv riktning. Genom FÖP Gamleby skapas förutsättningar bland annat för en förbättrad dagvattenhantering i området vilket är positivt för möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsterna i området.

Detta är FÖP Gamlebys miljöbedömning

För en fördjupning av översiktsplanen måste alltid göras en miljöbedömning. Det här dokumentet; hållbarhetskonsekvensbeskrivningen utgör miljöbedömningen av FÖP Gamleby. Västerviks kommun anser inte att FÖP Gamleby är en betydande ändring av översiktsplanen. Därför bedömer vi att någon miljökonsekvensbeskrivning (MKB) inte heller är nödvändig. De kommuntäckande delarna av översiktsplanen håller sig på en mer övergripande strategisk nivå med vägledning främst i text och inte särskilt mycket i karta. De kommuntäckande delarna ger utrymme för FÖP:ar att gå ner på en mer detaljerad nivå och gå ner mer på karta och i vägledning, utefter de riktlinjer som ges av de kommuntäckande delarna.

Bakgrund

Vilka miljökonsekvenser som förväntas uppkomma vid genomförande av planen ska redovisas enligt miljöbalken. Enligt plan- och bygglagen ska dessutom FÖP:ens konsekvenser för en hållbar utveckling

redovisas på en övergripande nivå vid samrådet. Syftet är att uppmärksamma eventuella intressekonflikter i ett tidigt skede.

Västerviks kommun har valt att göra en sammanhållen översiktlig konsekvensbeskrivning som förutom de miljömässiga konsekvenserna även redovisar de översiktliga sociala och ekonomiska konsekvenser som kan antas uppkomma med anledning av de förslag och rekommendationer för markanvändningen som kommunen gör i FÖP Gamleby. Det är i första hand konsekvenserna av de strategiska förslagen och rekommendationerna som analyseras. För att undersöka om FÖP Gamleby har ett hållbart perspektiv har en hållbarhetskonsekvensbeskrivning genomförts. Nätverket för hållbar utveckling i Västerviks kommun har arbetat fram en checklista för utifrån ett antal strategiska indikatorer som bygger på kommunens vision, de globala hållbarhetsmålen samt de fyra hållbarhetsprinciperna. De nationella miljö kvalitetsmålen har analyserats separat. Konsekvensbeskrivningen gör dock inte anspråk på att vara fullständig eller heltäckande.

Eftersom FÖP Gamleby behandlar tidsperspektivet 10 – 15 år framåt i tiden, men kan även ge vägledning ännu längre framåt i tiden, finns många osäkerhetsfaktorer. De konsekvenser som uppmärksammas behöver i de flesta fall fördjupas genom mera detaljerade utredningar och beskrivningar. Ytterligare konsekvensanalyser kommer att göras i senare planeringskedan i samband med detaljplanering.

Medverkande

Hållbarhetskonsekvensbeskrivningen har genomförts av tjänstepersoner i kommunens Hållbarhetsnätverk som utgörs av representanter från kommunens förvaltningar och bolag. Delförfattare till hållbarhetskonsekvensbeskrivningen har varit Gun Lindberg (hållbarhetsstrateg) och Erik Andersson (planarkitekt). Även Lars Kåremyr (kommunekolog) och Anders Fröberg (miljöinspektör) för delar avsnittet om MKN. Markus Fridell (kart- och mättingenjör) har gjort kartorna.

Agenda 2030 – Globala hållbarhetsmål

	1. Ingen fattigdom	Avskaffa all form av fattigdom överallt
	2. Ingen hunger	Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.
	3. Hälsa och välbefinnande	Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.
	4. God utbildning för alla	Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.
	5. Jämställdhet	Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.
	6. Rent vatten och sanitet	Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.
	7. Hållbar energi för alla	Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad
	8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla
	9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.
	10. Minskad ojämlikhet	Minska ojämlikheten inom och mellan länder.
	11. Hållbara städer och samhällen	Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.
	12. Hållbar konsumtion och produktion	Säkerhetsställ hållbara konsumtions-och produktionsstrukturer.
	13. Bekämpa klimatförändringen	Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.
	14. Hav och marina resurser	Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.
	15. Ekosystem och biologisk mångfald	Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.
	16. Fredliga och inkluderande samhällen	Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.
	17. Genomförande och globalt partnerskap	Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Genom antagandet av FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030 har alla världens länder för första gången enats om en gemensam agenda för hållbar utveckling. Agenda 2030 omfattar 17 målområden och 169 delmål. Till år 2030 ska länderna arbeta för en samhällsförändring som leder till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling som skyddar vår planet, utrotar fattigdom och genererar en god välfärd för alla människor. Agendan ska vägleda de beslut som länderna fattar, med hänsyn tagen till den nationella kapaciteten och utvecklingsnivån, och innebära en ambitionshöjning i arbetet med hållbar utveckling i alla länder. Utmaningarna i hållbarhetsarbetet är till stor del globala, men lösningarna företrädesvis lokala.

En hållbar utveckling innebär att vi sköter våra gemensamma tillgångar på ett ansvarsfullt sätt. Vi kan inte längre bara tänka på oss själva här och nu. Vi måste börja ta mer hänsyn till miljön, till framtida generationer och till de människor som lever i andra delar av världen. Hållbar utveckling förutsätter långsiktighet och balans mellan sociala, ekonomiska och miljömässiga faktorer. Dessa faktorer är beroende av varandra och måste samspela. Var för sig är de nödvändiga men inte tillräckliga. För att vi ska få en hållbar framtid i Gamleby måste vi tänka i flera dimensioner och se helheten och sammanhangen.

Den sociala dimensionen - mål

Livskvalitet varje dag. Alla människor har rätt till ett bra liv med arbete, hälsa och möjlighet att påverka vad som händer. Ett hållbart samhälle har plats för alla – oavsett kön, ålder och ursprung. Vi känner oss trygga och det finns mötesplatser där vi kan träffas och umgås. Samhället vilar på en demokratisk värdegrund där hälsa, delaktighet och trygghet fokuseras.

Den ekonomiska dimensionen - medel

Om vi ska ha trygghet och välfärd även i framtiden måste vi se till att ha en ekonomi i balans. Det måste finnas förutsättningar för människor att starta, driva och utveckla företag. Men det får inte ske på bekostnad av andra människors hälsa eller på miljön. En hållbar ekonomisk tillväxt och resursanvändning tar hänsyn till både människor och miljö.

Den ekologiska dimensionen – förutsättningar

Vi är alla beroende av naturen för att vi ska kunna överleva. Vi behöver livskraftiga ekosystem med rent vatten, frisk luft och vi måste kunna odla mat. Klimatförändringar, spridning av gifter, övergödning av sjöar och hav är några av de problem som vi tillsammans måste lösa innan det är för sent. De 16 nationella miljömålen beskriver hållbar utveckling ur ett ekologiskt perspektiv. Målen skall uppnås till år 2020 och är även vägledande för hur miljöbalken ska tolkas. Ett annat sätt att beskriva den ekologiska dimensionen är ”planetära gränser” d.v.s. de miljöprocesser som reglerar samspelet mellan mark, hav, atmosfär och biologisk mångfald, som tillsammans skapar de förutsättningar som vi är beroende av.

Hållbarhetsfrågor har tidigare varit uppdelade med miljöfrågor för sig, sociala frågor för sig och ekonomiska frågor för sig. I och med Agenda 2030 så kan frågorna integreras och konkretiseras bättre. Utmaningarna i hållbarhetsarbetet är till stor del globala, men lösningarna oftast lokala. Nyckeln till hållbarhet är att se ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner som sammanlänkade. För att uppnå hållbar utveckling krävs ett helhetsgrepp, och ett engagemang från alla nivåer i samhället.

Hållbarhetsprinciperna

Västervik är en ekokommun

Hösten 2009 blev Västerviks kommun medlem i Sveriges Ekokommuner, som är en samarbetsorganisation för kommuner som beslutat sig för att arbeta strategiskt och systematiskt för hållbar utveckling. Ekokommunerna är ett forum för samverkan där prefixet ”Eko” står för att ekonomisk utveckling och ekologisk balans ska förenas i en och samma utvecklingsstrategi. Sveriges Ekokommuners grundar sig på fyra hållbarhetsprinciper.

SVERIGES EKOKOMMUNER

I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk...

1... koncentrationsökning av ämnen från berggrunden

Principen innebär att vi ska sträva efter att minska spridning och nyanvändning av material som hämtas ur berggrunden, exempelvis tungmetaller och olja. Detta kan ske genom att minska användningen av dessa ämnen och samtidigt öka återanvändningen av de ämnen som redan finns i samhället.

2... koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion

Principen innebär att vi ska arbeta för att minska miljöpåverkande utsläpp från samhällets produktion och energianvändning. Detta kan exempelvis ske genom att minska kemikalieanvändningen, öka vår återvinning och källsortering och sträva efter att minska förorenande utsläpp till luft och vatten.

3... degradering med fysiska metoder

Principen innebär att vi inte ska använda våra resurser i en snabbare takt än vad naturen hinner återskapa dem. Vi ska till exempel undvika att avverka mer skog eller fiska än vad som motsvarar återväxten. Det innebär också att vi ska undvika olika former av manipulation av ekosystemen, såsom att ändra grundvattenflöden, skapa jorderosion eller att asfaltera över bördig jordbruksmark.

Och i det samhället finns det...

4... inga strukturella eller systematiska hinder för människors:

Hälsa – genom att ställa etiska krav på att individens grundbehov blir tillfredställda och inte utnyttjade

Inflytande – genom att individerna har rätt att uttrycka sin mening, d.v.s. yttrandefrihet

Kompetens – genom att säkerställa att tillräckliga resurser avsätts för utbildning och andra källor till kontinuerlig personlig och yrkesmässig utveckling.

Opartiskhet – att bekräfta att alla människor har samma rättigheter och har lika värde

Meningsskapande - att förmedla en generell känsla av syfte och mening genom att säkerställa det ärliga uppsåtet i motiv och handlingar

Vision 2030 - Livskvalitet varje dag

Vision 2030 antogs av kommunfullmäktige i juni 2017. Visionen beskriver åtta målområden som visar vägen för hur vi ska skapa livskvalitet varje dag. För varje målområde finns ett antal prioriterade inriktningsområden.

Västerviks kommuns vision om framtiden är ett samhälle där livskvalitet står i fokus varje dag. Ett samhälle där medborgarna, gamla som unga, känner glädje, tillhörighet och stolthet över att leva, arbeta och bo.

- Samverkan och innovation – för en tryggad välfärd
- Kommunikationer – Närmare varandra och omvärlden
- En attraktiv och trygg kommun där människor vill bo, jobba och leva
- Vi visar vägen mot en hållbar miljöutveckling
- Ett näringsliv i tillväxt i en hållbar kommun
- Utbildning och kompetens i toppklass
- En rik och varierad kultur och fritid
- Alla är delaktiga och känner trygghet

Konsekvensanalys för FÖP Gamleby

Hållbarhetsbedömningen av FÖP Gamleby är översiktlig och behandlar FÖP:ens strategiska inriktning och rekommendationer. Den har genomförts i syfte att ge en bild av hur planen påverkar möjligheten att uppnå en hållbar utveckling med utgångspunkt från de globala målen i Agenda 2030, de fyra hållbarhetsprinciperna, de nationella miljö kvalitetsmålen samt kommunens Vision 2030 – Livskvalitet varje dag. Konsekvensbeskrivningen gör dock inte anspråk på att vara fullständig eller heltäckande. Det finns många osäkerhetsfaktorer och den fortsatta planeringen och genomförandet av planen kommer att styra utfallet. Checklistan som använts utgår från visionens målområden och inriktningsmål. Om förslaget i FÖP Gamleby försämrar möjligheten att nå visionen anges vad som kan göras för att förbättra eller motverka situationen.

Samverkan och innovation – för en tryggad välfärd

Våra demografiska och geografiska förutsättningar innebär att allt färre medborgare ska försörja allt fler i en relativt gles region långt ifrån de expansiva storstäderna. Detta ställer särskilda krav på innovation, samverkan samt smarta och hållbara lösningar för vår kommunala verksamhet. För att behålla en tryggad välfärd med bra skola, vård och omsorg som ger livskvalitet varje dag behöver kommunen en ekonomi i balans, professionella ledare och medarbetare. Tillsammans förstår vi och tar oss an framtidens utmaningar.

Särskild koppling till globala hållbarhetsmål:

1. Ingen fattigdom
2. Ingen hunger
3. Hälsa och välbefinnande
5. Jämställdhet
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen
12. Hållbar konsumtion och produktion
16. Fredliga och inkluderande samhällen
17. Genomförande och globalt partnerskap

Särskild koppling till Hållbarhetsprinciperna:

2. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion
4. I det hållbara samhället finns det inga strukturella eller systematiska hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

Bidrar FÖP Gamleby till:	Bedömning: Samverkan och innovation – för en tryggad välfärd	Vägledning FÖP Gamleby
1. Ökad samverkan inom kommunen och med andra kommuner.	Det är främst via infrastrukturfrågorna som samverkan inom kommunen ökar indirekt genom FÖP-processen. Genomförandet av FÖP:en innebär fortsatt och ökad samverkan inom kommunen.	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbeta med Trafikverket, Regionförbundet och andra intressenter för minskade restider med och ökad säkerhet på Tjustbanan. På sikt ökad turtäthet. - Samarbeta med Trafikverket, regionförbundet med flera för att förkorta restiderna till Linköping längs riksväg 35. - Arbeta vidare med trafikplats Ny Mellersta infart inklusive ny expressbushållplats med pendelparkeringar och G/C till Heda - Flytta fjärrbushållplatsen från Flisvägen, värmeverket till Trafikplats Mellersta infarten. - Samarbeta med Trafikverket för att flytta resecentrum (järnvägsstationen) ett fåtal hundra meter närmare Gamleby centrum. Området kring järnvägsstationen görs om för att öka attraktiviteten och tillgängligheten samt underlätta för platsens funktion som järnvägsstation, bushållplats och parkeringsplats.
2. Ökad samverkan mellan kommun, näringsliv, medborgare och ideella krafter.	FÖP Gamleby har inga direkta ställningstaganden för att öka samverkan mellan kommun, näringsliv medborgare och ideella krafter. Samverkan mellan kommun och medborgare ökar dock direkt genom att Medborgardialogens uppdrag har lyfts in i arbetet med FÖP:en. FÖP-processen är lagstadgad med samråd och utställning, där kommun internt, andra myndigheter, föreningar och medborgare ges tillfälle att lämna synpunkter på FÖP-förslaget, innan den till slut antas i kommunfullmäktige. Det finns även en indirekt effekt genom den parallella BID - processen som pågår för Gamleby Centrum	<ul style="list-style-type: none"> - Järnvägsviadukten vid Brogatan och Karl-Eriks Månssons torg nordväst om köpcentrumet görs tryggare och attraktivare. - Tung trafik leds om över hamnområdet och inte över Torget, utom till och från fastighet på Storgatan och delar av Odensvivägen, när Nya Norra infarten är byggd. (Detta är exempel på ställningstagande som kommit till genom inspiration från näringslivet/medborgare under processens gång.)
3. Ökat antal innovativa lösningar för hållbar samhällsbyggnad och tryggad välfärd, t.ex. genom digitala lösningar.	Ett exempel på en innovativ lösning för hållbar samhällsbyggnad som kommit fram genom FÖP-processen är Ernebergsdammen/fältet - med bevattning av fotbollsplaner och tillverkning av konstsnö från en damm som samlar dagvatten vid kraftiga skyfall i stället för att använda dyrt och värdefullt dricksvatten.	<ul style="list-style-type: none"> - Anlägg en damm vid Erneberg som samlar upp dagvatten vid kraftiga skyfall – för bevattning av fotbollsplaner samt tillverkning av konstsnö, istället för att använda dricksvatten.

Som helhet är bedömningen att FÖP Gamleby bidrar indirekt till en ökad samverkan och tryggad välfärd genom ökade möjligheter till framtida samverkan. Men för att nå upp till kommunens vision krävs andra åtgärder som inte bara kopplas till fysisk planering

Kommunikationer – Närmare varandra och omvärlden

Det är långt till större städer och vi behöver till viss del utvecklas på egen hand. För att få en gynnsam utveckling behöver vi också kunna ta del av och kommunicera med omvärlden, både fysiskt och digitalt. Vi jobbar ständigt för att förbättra kommunikationerna med kortare restider inom och utanför kommunen, en hållbar och tillgänglig kollektivtrafik samt en bra och heltäckande digital infrastruktur. Detta skapar möjlighet till en utvidgad arbetsmarknadsregion. Förbättrade kommunikationer skapar livskvalitet och bygger förutsättningar för fortsatt utveckling på kort och lång sikt.

Särskild koppling till globala hållbarhetsmål:

5. Jämställdhet
7. Hållbar energi för alla
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen
12. Hållbar konsumtion och produktion
13. Bekämpa klimatförändringen

Särskild koppling till Hållbarhetsprinciperna:

1. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk koncentrationsökning av ämnen från berggrunden
2. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion
3. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk undanträngning med fysiska metoder
4. I det hållbara samhället finns det inga strukturella eller systematiska hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

Bidrar FÖP Gamleby till:	Bedömning: Kommunikationer – Närmare varandra och omvärlden	Vägledning FÖP Gamleby
<p>1. Förkortade restider och goda pendlingsmöjligheter inom kommunen, och även till och från kommunen</p>	<p>Förslaget i FÖP om en ny busshållplats vid E22 - ger direkt möjlighet till förbättrade pendlingsmöjligheter inom kommunen och till andra kommuner. Men det krävs lokaltrafik inom orten (till och från busshållplatsen) som är anpassad till pendlingsbussarna vid E22 - KLT's roll. I FÖPen möjliggörs en satsning på renovering av Resecentrum vid tågstationen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbeta med Trafikverket, Regionförbundet och andra intressenter för minskade restider med och ökad säkerhet på Tjustbanan. På sikt ökad turtäthet. - Samarbeta med Trafikverket, regionförbundet med flera för att förkorta restiderna till Linköping längs riksväg 35. - Arbeta vidare med trafikplats Ny Mellersta infart inklusive ny expressbusshållplats med pendlarparkeringar och G/C till Heda - Flytta fjärrbusshållplatsen från Flisvägen, värmeverket till Trafikplats Mellersta infarten. - Samarbeta med Trafikverket för att flytta resecentrum (järnvägsstationen) ett fåtal hundra meter närmare Gamleby centrum. Området kring järnvägsstationen görs om för att öka attraktiviteten och tillgängligheten samt underlätta för platsens funktion som järnvägsstation, busshållplats och parkeringsplats. - Ny busshållplats anläggs vid Centrum, förutsatt att en Ny Norra infart byggs.
<p>2. Väl fungerande, tillgängliga och hållbara kommunikationer såväl på land som på vattnet - både kollektivtrafiken och den fysiska- och digitala (exvis fiber) infrastrukturen</p>	<p>Bredband är snart fullt utbyggt till hela FÖP-området förutom Solnasidan. Norra infarten - förslaget i FÖP möjliggör att andelen tung trafik över gamla torget minskar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Se ovan. - Sammanhängande och gent gång- och cykelvägnät. - Grundlig genomgång av samtliga busshållplatser för att göra en prioriteringslista för upprustning utifrån dess funktion och tillgänglighet. - Samarbeta med KLT (Kalmar Länstrafik) för att länka samman hållplatsen vid Mellersta infarten med lokalbussarna. - Samarbeta med Trafikverket för säkrare av- och påfarter till och från E22:an till och från Gamleby. - Bygga Ny Norra infart med bevakad övergång över Tjustbanan, bland annat i syfte för att öka trafiksäkerheten på Torget. - Samarbeta med Trafikverket för att förse vägen med viltstängsel på olycksdrabbade sträckor. - Samarbeta med Trafikverket för viltstängsel på olycksdrabbade sträckor på E22:an och på Riksväg 35.

		<ul style="list-style-type: none"> - Tung trafik leds om över hamnområdet och inte över Torget, utom till och från fastighet på Storgatan och delar av Odensvivägen, när Nya Norra infarten är byggd. - Länka samman Centrum och Torget med järnvägsstationen, hamnområdet (strandpromenaden) och Garpedansberget. - Där det är möjligt och lämpligt: Koncentrera kommersiell och offentlig service i och emellan kärnorna (Gamleby köpcentrum och Torget) för att öka tillgängligheten och stärka synergieffekterna.
--	--	--

Den samlade bedömningen är att förslagen i -FÖP Gamleby direkt bidrar till att möjliggöra förbättrade kommunikationer och pendlingsmöjligheter. Men för att nå upp till kommunens vision krävs andra åtgärder som inte bara kopplas till fysisk planering.

En attraktiv och trygg kommun där människor vill bo, jobba och leva

Västerviks kommun erbjuder ett attraktivt boende och livskvalitet nära natur och skärgård. För att möta upp mot framtida utmaningar behöver vi ett brett utbud av arbeten och möjligheter till stimulerande och varierad fritid. Vår goda service, bra bemötande och professionalitet skapar delaktighet och gemenskap. För att lyckas skapar vi en starkare vi-känsla i hela kommunen som präglar samverkan mellan kommun och medborgare, mellan land och stad samt inom näringslivet. Genom att skapa en attraktivare och mer händelserik kommun för våra invånare får vi också en intressant och roligare kommun för de som besöker oss.

Särskild koppling till globala hållbarhetsmål:

3. Hälsa och välbefinnande
5. Jämställdhet
6. Rent vatten och sanitet
7. Hållbar energi för alla
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen
12. Hållbar konsumtion och produktion
13. Bekämpa klimatförändringen
15. Ekosystem och biologisk mångfald
16. Fredliga och inkluderande samhällen

Särskild koppling till Hållbarhetsprinciperna:

1. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk koncentrationsökning av ämnen från berggrunden
2. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion
3. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk undanträngning med fysiska metoder
4. I det hållbara samhället finns det inga strukturella eller systematiska hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

Bidrar FÖP Gamleby till:	Bedömning: En attraktiv och trygg kommun där människor vill	Vägledning FÖP Gamleby
---------------------------------	--	-----------------------------------

	bo, jobba och leva	
1. En attraktiv och trygg kommun med bred service vars främsta uppgift är att finnas till för sina medborgare.	Genom FÖP:ens egna process samt koppling till pågående Medborgardialoger och förbättringspromenader är en viktig del i processen finns möjligheter att nå målen om en trygg och attraktiv kommun. Förslagen i FÖP leder till minskad trafik över gamla torget vilket indirekt leder till säkrare trafikmiljö. Det finns god potential i FÖP Gamleby att utveckla fler goda mötesplatser i de offentliga miljöerna - exempelvis hamnen, Torget, Ernebergsfältet. Ernebergsfältet ges möjlighet att utvecklas som en mötesplats för friluftsliv och kulturarsupplevelser året runt – utredningsområde. Det finns god utvecklingspotential för att göra området vid hamnen till ett mer attraktivt och tryggt område - men det även finns stora utmaningar i att anpassa området till ett förändrat klimat (översvämningar och dålig bärighet). FÖP Gamleby ger möjlighet till utveckling, då det utpekats som utredningsområde. FÖP:en går inte in i detalj och reder ut vilken typ av bostäder, eller industri det kan bli på de föreslagna utvecklingsområdena. Inte heller hur många hus/byggnader. Det får utredas i detaljplaneskedet, respektive bygglovsskedet. Det gör FÖP:en mer strategisk. Genom utpekande av ett antal utvecklingsområden för verksamhetsområden ges möjligheter till industriverksamheter och därmed arbetstillfällen.	<ul style="list-style-type: none"> - Tung trafik leds om över hamnområdet och inte över Torget, utom till och från fastighet på Storgatan och delar av Odensvivägen, när Nya Norra infarten är byggd. - Järnvägsviadukten vid Brogatan och Karl-Eriks Månssons torg nordväst om köpcentrumet görs tryggare och attraktivare. - Utveckla Ernebergsfältet till en mötesplats för friluftsliv och kulturarsupplevelser året runt. - Utveckla hållbilderna vid Ernebergsfältet och Hammar till besöksmål inom projekt Bronsålderskust. - Satsningar på attraktiva mötesplatser i utemiljöer i Gamleby för att öka trivselen och tryggheten, och bidra till fler besök på platsen. - Riktlinjer för det offentliga rummet ska tas fram i kommande stadsmiljö- och gestaltningsprogram. - När utveckling och förändringar görs i den offentliga miljön bör konstnärlig gestaltning planeras in när så är lämpligt. - Utformning av offentliga miljöer bör både inomhus och utomhus göras så att planerade och spontana kulturaktiviteter underlättas. <p>För att ge boende, besökare och arbetande i Gamleby goda förutsättningar för fritidsaktiviteter och rekreation är det positivt om nuvarande anläggningar och naturområden bevaras, stärks, sköts, används och utvecklas, samtidigt som nya ytor och funktioner tillförs. För att passa så många människor som möjligt behöver därför utomhusmiljöerna och anläggningarna ha varierad karaktär och funktion.</p> <p>Rekreationsområde föreslås vara inriktningen, öster om Östra Ringvägen och Varvgatan, vid Gamleby hamn. Satsning på hamnområdet inklusive området kring ån i Gamleby centrum. Rekreationsområde närmast ån, respektive Gamlebyviken skulle förutom trevliga miljöer innebära en bättre användning vid ett förändrat klimat och stigande vattennivåer. Frågor som bör behandlas är ställplats för husbilar, funktioner för fritidsbåtar, såsom bryggor, båtramp, kran, uppställningsplats samt strandpromenad.</p>
2. Professionellt bemötande och service som genomsyrar hela kommunorganisationen.	Genom FÖP:ens egna process samt koppling till pågående Medborgardialoger och förbättringspromenader är en viktig del i processen finns möjligheter att nå målen om en trygg och attraktiv kommun.	-
3. Breddat utbud av bostäder som ger alla möjligheter till ett bra boende i hela kommunen.	FÖP:en går inte in i detalj och reder ut vilken typ av bostäder, eller industri det kan bli på de föreslagna utvecklingsområdena. Inte heller hur många hus/byggnader. Det får utredas i detaljplaneskedet, respektive bygglovsskedet. Det gör FÖP:en mer	<ul style="list-style-type: none"> - Detaljplanlägga tomter för bostäder enligt föreslagna utvecklingsområden för bostäder. - Nya bostäder ska i första hand tillkomma i de utpekade utvecklingsområdena. - Viss bebyggelse kan tillkomma inom

	strategisk.	FÖP-området i anslutning till befintlig bebyggelse, eller genom förtätning, där inga utvecklingsområden är utpekade.
4. En starkare vi-känsla som präglar samarbetet inom hela kommunen.	FÖP-processen i sig skulle kunna skapa en starkare vi-känsla.	-
5. Det goda ledar- och medarbetarskapet skapar attraktiva arbetsplatser och goda ambassadörer.	-	-

Den samlade bedömningen är att det finns flera förslag i FÖP:en som indirekt bidrar till utveckling av en trygg och attraktiv kommun med goda mötesplatser. Men det är flera av visionens mål som inte berörs/påverkas av förslagen i FÖP utan måste lösas på annat sätt.

Vi visar vägen mot en hållbar miljöutveckling

En god miljö med rent vatten, hållbar dricksvatten- och energiförsörjning, frisk luft att andas och en levande natur är en viktig del av vår livskvalitet. Vi tar klimathotet på största allvar och använder miljövänliga alternativ och giftfria kretslopp i stort och smått. Vi är en Ekokommun som visar vägen, ställer krav på och utbildar våra företag och invånare för att minska miljöpåverkan. I Västerviks kommun är vi särskilt beroende av att ekosystemen i Östersjön är i balans. Vi behöver investera ytterligare i miljöteknik och bättre främja ett hållbart företagande vad gäller tillverkningsindustri, gröna näringar och i tjänstesektorn. I första hand väljer vi miljövänliga, lokala alternativ som också bidrar till en cirkulär ekonomi med lokala kretslopp. Så visar vi vägen mot ett hållbart samhälle.

Särskild koppling till globala hållbarhetsmål:

2. Ingen hunger
3. Hälsa och välbefinnande
4. God utbildning för alla
6. Rent vatten och sanitet
7. Hållbar energi för alla
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
11. Hållbara städer och samhällen
12. Hållbar konsumtion och produktion
13. Bekämpa klimatförändringen
14. Hav och marina resurser
15. Ekosystem och biologisk mångfald
17. Genomförande och globalt partnerskap

Särskild koppling till Hållbarhetsprinciperna:

1. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk koncentrationsökning av ämnen från berggrunden
2. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion
3. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk undanträngning med fysiska metoder
4. I det hållbara samhället finns det inga strukturella eller systematiska hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

Bidrar FÖP Gamleby till:	Bedömning: Vi visar vägen mot en hållbar miljöutveckling	Vägledning FÖP Gamleby
1. Ökad användning av förnyelsebara energiformer	FÖP Gamleby ger möjligheter till utbyggnad av fjärrvärmenätet (biobränslen) - Det finns goda möjligheter att koppla på nya bostäder och verksamheter. FÖP Gamleby möjliggör satsningar på kollektiva färdmedel - Resecentrum, Pendlingsparkering vid E22 samt och fler cykelbanor inom samhället och till ridhuset.	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbeta med Trafikverket, Regionförbundet och andra intressenter för minskade restider med och ökad säkerhet på Tjustbanan. På sikt ökad turtäthet. - Samarbeta med Trafikverket för att arbeta vidare med trafikplats Ny Mellersta infart inklusive ny expressbusshållplats med pendlarparkeringar och G/C till Heda. - Samarbeta med Trafikverket för att flytta resecentrum (järnvägsstationen) ett fåtal hundra meter närmare Gamleby centrum. Området kring järnvägsstationen görs om för att öka attraktiviteten och tillgängligheten samt underlätta för platsens funktion som järnvägsstation, busshållplats och parkeringsplats. - Ny busshållplats anläggs vid Centrum, förutsatt att en Ny Norra infart byggs. - Grundlig genomgång av samtliga busshållplatser för att göra en prioriteringslista för upprustning utifrån dess funktion och tillgänglighet. - Samarbeta med KLT (Kalmar Länsstrafik) för att länka samman hållplatsen vid Mellersta infarten med lokalbussarna.
2. Ökad användning av och byggnadsmaterial med hög energieffektivitet.	Även om varken översiktsplan, eller detaljplan kan reglera en ökad användning av och byggnadsmaterial med hög energieffektivitet, så tar FÖP:en ställning till att det ska eftersträvas. Det görs även i ÖP 2025, Huvuddokumentet.	<ul style="list-style-type: none"> - Energieffektiva, fossilbränslefria lokaler och bostäder ska eftersträvas vid nybyggnation inom kommunkoncernen genom exempelvis val av byggnadsmaterial och uppvärmning. Gröna stadsdelar, eller grönt bostadsområde/ flerbostadshus ska eftersträvas.
3. Våra ekosystem är livskraftiga och vi har utvecklat giffria kretslopp. Det som produceras kan användas, återanvändas eller återvinnas med minsta möjliga resursförbrukning och miljöpåverkan.	Ernebergsdammen med bevattning av fotbollsplaner och konstsnö från dagvatten är exempel på ett livskraftigt kretslopp. FÖP Gamleby ger möjlighet att bevara och utveckla värdefulla naturområden som Garpedansberget och Härstadhage, naturområde vid Mulleskogen. Nyckelbiotoper påverkas inte och hagmarker bevaras gröna stråk, och blåstruktur kan utvecklas. Genom att jordbruksmark föreslås tas i anspråk för Ny Norra infart samt för verksamheter - minskar andelen odlad mark.	<ul style="list-style-type: none"> - Anlägga en damm på Ernebergsfältet i Erneberg som samlar upp dagvatten vid kraftiga skyfall – för bevattning av fotbollsplaner och tillverkning av konstsnö, istället för att använda dricksvatten. - För att ge boende, besökare och arbetande i Gamleby goda förutsättningar för fritidsaktiviteter och rekreation är det positivt om nuvarande anläggningar och natur- och rekreationsområden bevaras, stärks, sköts, används och utvecklas, samtidigt som nya ytor och funktioner tillförs. För att passa så många människor som möjligt behöver därför utomhusmiljöerna och anläggningarna ha varierad karaktär och funktion. - I områden med höga naturvärden såsom i nyckelbiotoper och områden upptagna i kommunens naturvårdsprogram ska exploatering undvikas. - I skogsmiljöerna som är utpekade som nyckelbiotoper ska skötseln i detalj utarbetas tillsammans med skogsstyrelsen för att bevara de skogliga värdena. Generellt gäller dock att ädellövträden behöver utrymme för att utvecklas och bli riktigt gamla och grova. Detta betyder att uppväxande träd under kronan ska röjas bort, det är också viktigt för att kunna få stammen och grenverket solexponerat vilket gynnar många insekter som trivs i gamla träd. - Röjningarna får inte utföras så hårt att

		<p>inga uppväxande träd sparas. En ek har under gynnsamma förhållanden ett långt liv, men det tar också lång tid för den att komma till den ålder där de riktigt höga naturvärdena utvecklas. I områden där vi idag har stora, gamla träd måste vi planera för nästa och nästnästa generation av sådana träd. Det betyder att tillräckligt många små träd sparas på lämpliga platser så att vi även om 200 år har grova träd i området.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Död ved sparas i lövskogsmiljöerna, då det gynnar både insekter, svampar och lavar. Om större träd eller grenar blåser ner bör de om möjligt tillåtas ligga kvar där de faller. Om det inte är möjligt bör de samlas ihop på en solbelyst plats inom området. - Avfallscentralen ska vara kvar där den ligger.
4. Bevarande av en levande Östersjö med ekosystem och livsmiljö i balans.	FÖP Gamleby uppmärksammar vikten av att rena dagvatten genom att lyfta skyfallsproblematiken, LOD för utvecklingsområdena, etc och skapar därmed förutsättningar för ekosystem i bättre balans. För övrigt medverkar många lantbrukare i närområdet i utvecklingsprojekt för en förbättrad vattenmiljö.	<ul style="list-style-type: none"> - Åtgärder som riskerar att skada de grunda havsmiljöernas kvaliteter som rekryteringslokaler för gädda och abborre ska undvikas. Exempelvis ska bryggor koncentreras till få, större anläggningar. - Samarbeta med berörda markägare för att minska näringsläckaget från jordbruket. - Skapa förutsättningar för att rena dagvatten genom fördröjningsmagasin etc och därmed ekosystem i bättre balans
5. Förutsättningar för lokala företag baserade på förnybara råvaror utvecklats, genom kunskapsutveckling, miljöteknik, och nytänkande	För övrigt medverkar många lantbrukare i närområdet i utvecklingsprojekt för en förbättrad vattenmiljö.	<ul style="list-style-type: none"> - Fortsatt samarbete med berörda markägare för att minska näringsläckaget från jordbruket.

Den samlade bedömningen är att förslagen i FÖP Gamleby ger flera möjligheter till en hållbar miljöutveckling. Anpassning till ett förändrat klimat, strategisk dagvattenhantering och möjlighet för anslutning av nya bostäder och verksamheter till det befintliga fjärrvärmenätet bidrar indirekt till en hållbar miljöutveckling. Ytterligare åtgärder parallellt med fysisk planering krävs dock för att uppnå en hållbar miljöutveckling.

Ett näringsliv i tillväxt i en hållbar kommun

Vi har vår natur, vår kunskap och kreativitet som främsta resurser. Det möjliggör en växande besöksnäring och ett entreprenörskap som bildar ett varierat, hållbart och välmående näringsliv. För att ytterligare höja innovationsnivån och entreprenörskapet samarbetar vi med högre utbildning och forskning vid flera av landets högskolor och universitet. Vid sidan av näringslivet måste det även finnas en stark och välmående offentlig sektor med hög kompetens och ett engagerande ledarskap och professionella medarbetare. Västerviks kommun behöver en bred arbetsmarknad som matchar många olika typer av kompetenser som välkomnar alla typer av människor.

Särskild koppling till globala hållbarhetsmål:

4. God utbildning för alla
5. Jämställdhet
6. Rent vatten och sanitet
7. Hållbar energi för alla
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen

12. Hållbar konsumtion och produktion
13. Bekämpa klimatförändringen
14. Hav och marina resurser
15. Ekosystem och biologisk mångfald
16. Fredliga och inkluderande samhällen
17. Genomförande och globalt partnerskap

Särskild koppling till Hållbarhetsprinciperna:

1. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk koncentrationsökning av ämnen från berggrunden
2. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion
3. I det hållbara samhället utsätts inte naturen för systematisk undanträngning med fysiska metoder
4. I det hållbara samhället finns det inga strukturella eller systematiska hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

Bidrar FÖP Gamleby till:	Bedömning: Ett näringsliv i tillväxt i en hållbar kommun	Vägledning FÖP Gamleby
1. En kreativ kommun med ett hållbart och varierat näringsliv, hög sysselsättningsgrad god tillväxt, tillgång till kompetenta medarbetare.	FÖP Gamleby har en ambition och ger möjligheter att utveckla näringslivet i Gamleby. FÖP Gamleby beskriver i Miljöbedömningen olika möjligheter för verksamheter och företag att utvecklas och vilken typ av verksamheter som inte är lämpligt inom respektive föreslaget utvecklingsområde.	<ul style="list-style-type: none"> - Detaljplanlägga tomter för verksamhetsområden enligt föreslagna utvecklingsområden för verksamheter. - Området där Akzo Nobel haft sin verksamhet ska utvecklas. - Förstärkningsområdena för verksamheter bör förtätas där det är möjligt.
2. Att det blir attraktivt och enkelt att starta, driva och utveckla företag.	FÖP Gamleby ger möjlighet till förbättrade kommunikationer. Gamleby ligger bra till som både bostadsort och arbetsplats och vid E22 och Tjustbanan.	<p>Se ovan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Detaljplanlägga tomter för bostäder enligt föreslagna utvecklingsområden för bostäder. - Samarbeta med Trafikverket, Regionförbundet och andra intressenter för minskade restider med och ökad säkerhet på Tjustbanan. På sikt ökad turtäthet. - Samarbeta med Trafikverket, regionförbundet med flera för att förkorta restiderna till Linköping längs riksväg 35. - Arbeta vidare med trafikplats Ny Mellersta infart inklusive ny expressbusshållplats med pendelparkeringar och G/C till Heda - Flytta fjärrbusshållplatsen från Flisvägen, värmeverket till Trafikplats Mellersta infarten. - Samarbeta med Trafikverket för att flytta resecentrum (järnvägsstationen) ett fåtal hundra meter närmare Gamleby centrum. Området kring järnvägsstationen görs om för att öka attraktiviteten och tillgängligheten samt underlätta för platsens funktion som järnvägsstation, busshållplats och parkeringsplats. - Ny busshållplats anläggs vid Centrum, förutsatt att en Ny Norra infart byggs.
3. Att vi tar tillvara och utvecklar de unika möjligheterna som finns inom kommunen för att främja besöksnäringen, och tryggar en god tillgänglighet till natur och skärgård.	Det finns en god potential för att utveckla besöksnäringen. Tillgängligheten till naturen är god. Hamnområdet ger i sin nuvarande utformning dåliga förutsättningar för etablering av företag i traditionell mening men har potential för exempelvis besöksnäring. (Utredningsområde.)	<p>Se ovan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - För att ge boende, besökare och arbetande i Gamleby goda förutsättningar för fritidsaktiviteter och rekreation är det positivt om nuvarande anläggningar och naturområden bevaras, stärks, sköts, används och utvecklas, samtidigt som nya ytor och funktioner tillförs. För att passa så många människor som möjligt behöver därför

		<p>utomhusmiljöerna och anläggningarna ha varierad karaktär och funktion. Se utvecklingskartan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - För att ge goda förutsättningar för att de som bor och vistas i Gamleby ska ha tillgång till ett varierat kulturliv utifrån perspektivet för, med och av, liksom mötesplatser, är det viktigt att det finns lokaler och anläggningar som ger möjlighet till detta. De lokaler som finns bör behållas och utvecklas. - Utveckla Ernebergsfältet till en mötesplats för friluftsliv och kulturarsupplevelser året runt, exempelvis fotboll på sommarhalvåret, längdskidor på vinterhalvåret och möjlighet till information om kommunens bronsåldersmiljöer och hållbilder. - Utveckla hållbilderna vid Ernebergsfältet och Hammar till besöksmål inom projekt Bronsålderskust. - Utred därefter ifall Hamnområdet bedöms lämpligt för parkområden, dämmen för rekreation, exempelvis. Satsning på hamnområdet inklusive området kring ån i Gamleby centrum. Rekreativt område närmast ån, respektive Gamlebyviken skulle förutom trevliga miljöer innebära en bättre användning vid ett förändrat klimat och stigande vattennivåer. Frågor som bör behandlas är ställplats för husbilar, funktioner för fritidsbåtar, såsom bryggor, båtramp, kran, uppställningsplats samt strandpromenad.
<p>4. En utvecklad samverkan mellan besöksdestinationer inom kommunen och i närområdet.</p>	<p>FÖP:en förespråkar visserligen goda kommunikationer, men inte specifikt en utvecklad samverkan mellan besöksdestinationer.</p>	<p>-</p>

Den samlade bedömningen är att FÖP Gamleby indirekt bidrar till ett näringsliv i tillväxt genom att ger möjligheter till utbyggnad av fler verksamhetsområden.

Utbildning och kompetens i toppklass

Förskola, skola och fortbildning är kommunens viktigaste verktyg för att säkerställa framtidens kompetensförsörjning och skapa välmående, framgångsrika medborgare, företag och arbetsplatser. En bra och trygg förskola och skola ger lust att lära samt livskvalitet för både barn och föräldrar, men också för alla andra som bor i kommunen. Västerviks kommun ska ligga i topp vad gäller kvalitet på utbildningen. Det ska mätas både i resultat och i hur barn, elever och föräldrar upplever våra verksamheter. Bättre möjligheter måste också ges till vidare studier på alla nivåer under hela livet.

Särskild koppling till globala hållbarhetsmål:

- 3. Hälsa och välbefinnande
- 4. God utbildning för alla
- 5. Jämställdhet
- 11. Hållbara städer och samhällen
- 16. Fredliga och inkluderande samhällen
- 17. Genomförande och globalt partnerskap

Särskild koppling till Hållbarhetsprinciperna:

4. I det hållbara samhället finns det inga strukturella eller systematiska hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

Bidrar FÖP Gamleby till:	Bedömning: Utbildning och kompetens i toppklass	Vägledning FÖP Gamleby
1. Att alla barn, elever och studerande känner lust att lära och när målen tar vi ansvar för kommunens framtid och utveckling.	-	-
2. Vi främjar det livslånga lärandet genom att vi har utbildning och fortbildning i toppklass, där hänsyn tas både till individens och till de lokala och regionala arbetsgivarnas behov.	-	-
3. Genom nära samverkan med högskolor och universitet ges möjligheter att studera vidare inom de flesta områden utan att behöva flytta.	-	-

Den samlade bedömningen är att FÖP Gamleby varken bidrar eller motverkar till visionen om en utbildning i toppklass - detta kräver andra insatser.

En rik och varierad kultur och fritid

Livskvalitet är också att utvecklas och stimuleras genom ett brett kultur- och fritidsliv. Det är viktiga motorer i besöksnäringen och inte minst för kommuninvånarnas välbefinnande och utveckling. Kultur föder öppenhet, kreativitet och innovation, som på sikt stärker kompetensen på många plan, både privat och i arbetslivet. Kultur tillsammans med ett öppet idrotts- och föreningsliv främjar också integration, delaktighet, nyföretagande och i övrigt en demokratisk utveckling. Vi uppmuntrar och stöttar våra ideella krafter i deras insatser.

Särskild koppling till globala hållbarhetsmål:

1. Ingen fattigdom
3. Hälsa och välbefinnande
4. God utbildning för alla
5. Jämställdhet
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen
16. Fredliga och inkluderande samhällen
17. Genomförande och globalt partnerskap

Särskild koppling till Hållbarhetsprinciperna:

4. I det hållbara samhället finns det inga strukturella eller systematiska hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

Bidrar FÖP Gamleby till:	Bedömning: En rik och varierad kultur och fritid	Vägledning FÖP Gamleby
1. Ett rikt kultur- och föreningsliv med många goda mötesplatser för både barn, ungdomar och vuxna.	Det finns god potential i FÖP Gamleby att utveckla fler goda mötesplatser i de offentliga miljöerna - exempelvis hamnen, Torget, Ernebergsfältet	<ul style="list-style-type: none"> - För att ge goda förutsättningar för att de som bor och vistas i Gamleby ska ha tillgång till ett varierat kulturliv utifrån perspektivet <i>för, med</i> och <i>av</i>, liksom mötesplatser, är det viktigt att det finns lokaler och anläggningar som ger möjlighet till detta. De lokaler som finns bör behållas och utvecklas. - Utveckla Ernebergsfältet till en mötesplats för friluftsliv och kulturarsupplevelser året runt, exempelvis fotboll på sommarhalvåret, längdskidor på vinterhalvåret och möjlighet till information om kommunens bronsåldersmiljöer och hållbilder. - Utveckla hållbilderna vid Ernebergsfältet och Hammar till besöksmål inom projekt Bronsålderskust. - Tung trafik leds om över hamnområdet och inte över Torget, utom till och från fastighet på Storgatan och delar av Odensvivägen, när Nya Norra infarten är byggd. - Järnvägsviadukten vid Brogatan och Karl-Eriks Månssons torg nordväst om köpcentrumet görs tryggare och attraktivare. - Satsningar på attraktiva mötesplatser i utemiljöer i Gamleby för att öka trivselen och tryggheten, och bidra till fler besök på platsen. - Riktlinjer för det offentliga rummet ska tas fram i kommande stadsmiljö- och gestaltungsprogram. - När utveckling och förändringar görs i den offentliga miljön bör konstnärlig gestaltning planeras in när så är lämpligt. - Utformning av offentliga miljöer bör både inomhus och utomhus göras så att planerade och spontana kulturaktiviteter underlättas.
2. Ett brett utbud av fritidsaktiviteter, kultur och nöjen hela året i hela kommunen.	Möjligheter ges för utbyggnad av cykelbana till ridhus och orienteringsklubbstugan. FÖP Gamleby ger möjlighet att bevara och utveckla värdefulla friluft- och kulturmiljöer som Garpedansberget och Härstadhage, naturområde vid Mulleskogen. Att koncentrera servicen till i och emellan kärnorna kan hjälpa till att behålla och stärka förutsättningarna för Ett brett utbud av fritidsaktiviteter, kultur och nöjen hela året i Gamleby.	<ul style="list-style-type: none"> - Utformning av offentliga miljöer bör både inomhus och utomhus göras så att planerade och spontana kulturaktiviteter underlättas. - Utveckla Ernebergsfältet till en mötesplats för friluftsliv och kulturarsupplevelser året runt, exempelvis fotboll på sommarhalvåret, längdskidor på vinterhalvåret och möjlighet till information om kommunens bronsåldersmiljöer och hållbilder. - Utveckla hållbilderna vid Ernebergsfältet och Hammar till besöksmål inom projekt Bronsålderskust. - För att ge boende, besökare och arbetande i Gamleby goda förutsättningar för fritidsaktiviteter och rekreation är det positivt om nuvarande anläggningar och naturområden bevaras, stärks, sköts, används och utvecklas, samtidigt som nya ytor och funktioner tillförs. För att passa så många människor som möjligt behöver därför utomhusmiljöerna och anläggningarna ha varierad karaktär och funktion. - Hamnområdet föreslås bli rekreativområde med parkområden, dämmen. Satsning på

		<p>hamnområdet inklusive området kring ån i Gamleby centrum. Rekreationsområde närmast ån, respektive Gamlebyviken skulle förutom trevliga miljöer innebära en bättre användning vid ett förändrat klimat och stigande vattennivåer. Frågor som är önskvärda är ställplats för husbilar, funktioner för fritidsbåtar, såsom bryggor, båtramp, kran, uppställningsplats samt strandpromenad.</p> <p>- Där det är möjligt och lämpligt: Koncentrera kommersiell och offentlig service i och emellan kärnorna (Gamleby köpcentrum och Torget) för att öka tillgängligheten och stärka synergieffekterna.</p>
--	--	---

Den samlade bedömningen är att FÖP Gamleby indirekt ökar möjligheten att utveckla en rik och varierad kultur och fritid i området. För att nå kommunens mål krävs även andra insatser.

Alla är delaktiga och känner trygghet

Västerviks kommun visar vägen genom att ligga i framkant vad gäller integration, jämställdhet och likabehandling. Det är en förutsättning för demokratin och säkerställer livskvalitet varje dag för alla kommuninvånare. Vi har också informationsytor, trygga mötesplatser och arenor som skapar delaktighet i kommunens utveckling. Vi verkar för att skapa trygga kommuninvånare som alla har likvärdiga möjligheter att utvecklas och verka till sin fulla kapacitet.

Särskild koppling till globala hållbarhetsmål:

1. Ingen fattigdom
2. Ingen hunger
3. Hälsa och välbefinnande
4. God utbildning för alla
5. Jämställdhet
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen
16. Fredliga och inkluderande samhällen
17. Genomförande och globalt partnerskap

Särskild koppling till Hållbarhetsprinciperna:

4. I det hållbara samhället finns det inga strukturella eller systematiska hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

Bidrar FÖP Gamleby till:	Bedömning: Alla är delaktiga och känner trygghet	Vägledning FÖP Gamleby
1. God tillgång till information och mötesplatser i kommunen som bidrar till ett stort engagemang i kommunens utveckling.	FÖP Gamleby ger möjligheter att skapa goda mötesplatser och bibehålla de som finns. Det finns god potential i FÖP Gamleby att utveckla fler goda mötesplatser i de offentliga miljöerna - exempelvis hamnen, torget, Ernebergsfältet.	<p>- Där det är möjligt och lämpligt: Koncentrera kommersiell och offentlig service i och emellan kärnorna (Gamleby köpcentrum och Torget) för att öka tillgängligheten och stärka synergieffekterna.</p> <p>- Utveckla Ernebergsfältet till en mötesplats för rekreation och kulturarvsupplevelser, året om.</p> <p>- Satsningar på attraktiva mötesplatser i utemiljöer i Gamleby för att öka trivselen och tryggheten, och bidra till fler besök på platsen.</p> <p>- Utformning av offentliga miljöer bör både inomhus och utomhus göras så att planerade och spontana kulturaktiviteter underlättas.</p>

2. Vi har trygga kommuninvånare som alla har likvärdiga möjligheter att utvecklas och verka till sin fulla kapacitet.	Se ovan. Allt otrygghet kan inte lösas via fysisk planering, men det går att komma en bit på vägen. Genom att FÖP:en uppmärksammar otrygga platser och vill skapa attraktiva mötesplatser, kan det kan det bidra till ökad trygghet.	Se ovan. - Järnvägsviadukten vid Brogatan och Karl-Eriks Månssons torg nordväst om köpcentrumet görs tryggare och attraktivare.
3. Ett gott integrationsarbete som skapar delaktighet och samhörighet.	-	-

Den samlade bedömningen är att FÖP Gamleby indirekt ökar möjligheter att utveckla goda mötesplatser och ge en tryggare miljö. För att nå kommunens mål om delaktighet och likabehandling krävs även andra insatser.

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att FÖP Gamleby på flera sätt - främst indirekt - bidrar till att uppnå kommunens Vision 2030 om ett samhälle där livskvalitet står i fokus varje dag.

FÖP Gamleby:

- bidrar indirekt till en ökad samverkan och tryggad välfärd genom att FÖP-processen i sig ger ökade möjligheter till framtida samverkan.
- bidrar direkt till att möjliggöra förbättrade kommunikationer och pendlingsmöjligheter genom förslag på förbättrat Resecentrum, pendlingsparkeringar och trafiklösningar (Norra infart).
- bidrar indirekt till utveckling av en trygg och attraktiv kommun med goda mötesplatser med förslag på nya bostäder och verksamhetsområden.
- bidrar indirekt till en hållbar miljöutveckling genom att möjliggöra anpassning till ett förändrat klimat, strategisk dagvattenhantering och möjlighet till anslutning av nya bostäder och verksamheter till det befintliga fjärrvärmenätet.
- varken bidrar eller motverkar till visionen om en utbildning i toppklass.
- bidrar indirekt till att utveckla en rik och varierad kultur och fritid i området genom att ge möjlighet att bevara och utveckla miljöer som Garpedansberget och Härstadhage, naturområde vid Mulleskogen.

För att nå upp till kommunens Vision och mål krävs förstås även andra åtgärder som inte behandlas inom fysisk planering och i en fördjupning av översiktsplanen.

Mål för FÖP Gamleby

FÖP Gamleby följer Vision 2030 och de mål som är uppsatta i ÖP 2025. För FÖP Gamleby är några specifika mål utarbetade.

- Gamleby ska vara en viktig knutpunkt, servicenod och kommunalscentra för norra kommundelen.
- Gamleby ska vara en attraktiv ort att bo och arbeta på samt vara centrum för den omkringliggande landsbygden.
- Gamleby ska vara en attraktiv pendlingsort där man lätt kan ta sig till arbete, studier och fritidsaktiviteter, både på orten och på annan ort.
- För att främja en hållbar och aktiv livsstil ska det vara säkert och tryggt för fotgängare och cyklister att ta sig fram i Gamleby.
- I Gamleby ska det finnas och attraktiva mötesplatser som uppmuntra till planerade och spontana möten.
- I Gamleby ska det finnas en stor variation av både grönområden och vattennära miljöer som ska vara lättillgängliga, ha höga värden för naturvård, rekreation och kulturmiljö.

Det kan konstateras att målen för FÖP Gamleby är svåra att mäta. De är inte heller några projektmål, alltså mål som uppnås när FÖP:en blir antagen. Däremot har ovanstående mål karaktären av effektmål, det vill säga att FÖP Gamleby kan förhoppningsvis hjälpa till att med att målen uppfylls som en effekt när de rekommendationer som föreslås FÖP Gamleby verkställs.

Initiativfrågor

Initiativet till att göra en fördjupning av översiktsplanen för Gamleby togs då behov uppstått att belysa en rad olika frågor. Bland annat följande:

- Ny norra infart. Ta ställning till.
- Skyfallskartering, då Gamleby har och befaras få problem vid extrema skyfall.
- Markens bärighet i hamnområdet är dålig och påverkas redan idag av översvämning vid högt vattenstånd i Östersjön. Området kommer på sikt att hamna under havsytan, om scenarierna gällande klimatförändringarna slår in. Hur kan och vill vi använda hamnområdet?
- Ny placering av resecentrum.
- Nytt brolägg för bro över till Solnasidan som finns i gällande detaljplan, där det idag finns bostadshus. Ha kvar, eller ta bort?
- Ett sammanhängande, säkert och gent cykelnät.
- Hitta fler industritomter, då kommunen i nuläget inte har fler i reserv.

FÖP Gamleby har utrett och föreslår lösningar för samtliga ovanstående punkter. För Hamnområdet föreslås utredning noggrannare geotekniska undersökningar, med mera. Det har även varit svårt att hitta bra industritomter (verksamhetstomter) inom FÖP-området, men för varje utvecklingsområde ger FÖP:en vägledning för vad som ska beaktas och utredas särskilt vid detaljplanehandläggning. Skulle det visa sig att utvecklingsområdena för verksamheter inte är tillräckligt, så får lösningar hittas på andra sätt.

ÖP 2025, Huvuddokumentet beskriver Gamleby så här:

”Nivå 2 kommunalscentra

Gamleby

I den norra delen av kommunen är Gamleby en viktig serviceknutpunkt och här hittar man ett serviceutbud som är utöver det vanliga med tanke på ortens befolkningensmängd.

Funktion:

- ◆ *Kommunens näst största ort och är en ovanligt stor sådan med nationella mått mätt*
- ◆ *Stort köpcentra i förhållande till sin storlek*
- ◆ *Många olika servicefunktioner*
- ◆ *Centralort för norra kommundelen*

- ◆ *Kunskapsort – många olika lärocentra*
- ◆ *Differentierad lokal arbetsmarknad*

Utvecklingsmöjligheter:

- ◆ *Pendelstation för norra kommundelen*
- ◆ *Ligger vid E22*
- ◆ *Ligger vid Tjustbanan*
- ◆ *Attraktivt boende*
- ◆ *LIS-områden*
- ◆ *Ny infart med möjligheter till nya exploateringsområden.”*

FÖP:en försöker genom sin vägledning behålla den norra delen av kommunen är Gamleby som ett kommundelscentra och viktig serviceknutpunkt där man hittar ett serviceutbud som är utöver det vanliga med tanke på ortens befolkningsmängd. Bland annat genom sammanlänknigen av Gamlebys kärnor Gamleby köpcentrum och Torget. Även kring pendelstationen samt E22 och Tjustbanan ges en del stärkande vägledning. FÖP:en pekar ut flera utvecklingsområden för bostäder i olika lägen, exempelvis med havsutsikt respektive relativt centrumnära. Ny Norra infart föreslås.

Gamlebys lärocentra är privatägda, men FÖP:en rekommenderar att där det är lämpligt och möjligt koncentrera den offentliga och privata servicen till i och emellan Gamleby köpcentrum och Torget. Differentierad lokal arbetsmarknad är svårt att påverka i FÖP:en. Den pekar dock ut utvecklingsområden för verksamheter. LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära läge) i sig har inte pekats ut i FÖP-Gamleby. Ett fåtal utvecklingsområden ligger visserligen strandnära, men dessa ligger även tätortsnära. Det är därför tveksamt om en utveckling av Gamleby kan klassas som landsbygdsutveckling och att dessa utvecklingsområden skulle klassas som LIS-områden.

Karta är från Huvuddokumentet, ÖP 2025 och som visar kommunens fem nivåer gällande geografiska förutsättningar med tanke på funktion och utvecklingsmöjligheter.

Miljömål, miljö kvalitetsnormer

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Förutsättningarna för att lösa miljöproblemen ska vara uppfyllda till år 2020.

Miljömålen

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 24 etappmål och 16 miljö kvalitetsmål. Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Etappmålen anger steg på vägen till målen. Syftet med miljö kvalitetsmålen och etappmålen är att de ska vara vägledande för allas miljöarbete, för regeringen som för myndigheter och övriga aktörer. 2001 antog fullmäktige i Västerviks kommun en Miljöstrategi med lokala mål som utgår från de nationella miljö kvalitetsmålen.

Generationsmålet

Generationsmålet innebär att förutsättningarna för att lösa miljöproblemen ska nås inom en generation:

- Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Andelen förnybar energi ökar och energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt

Miljö kvalitetsmålen bedöms utifrån om det är möjligt att skapa förutsättningar för att på sikt nå det miljö tillstånd målen uttrycker. FÖP Gamleby ska ta hänsyn till och samordnas med miljö kvalitetsmålen. Om samordningen påverkar planens utformning och innehåll ska dessa konsekvenser beskrivas.

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen Övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans, levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Ekologiska konsekvenser

Den sammanfattande bedömningen är att miljö kvalitetsmålen i huvudsak kommer att påverkas i positiv riktning genom de förslag och rekommendationer som finns i FÖP:en.

Miljö kvalitetsmål	Påverkan på miljö kvalitetsmålen av Vägledning FÖP Gamleby
Begränsad klimatpåverkan	(+) FÖP:en föreslår utvecklingsområden i anslutning till befintlig tätort där det finns utbyggd kollektivtrafik och service. Förslag görs på att förstärka hållplatsernas funktion, vilket kan uppmuntra användandet av kollektivtrafik. Inom orten föreslås förbättringar för gång- och cykeltrafik, vilket kan leda till att fler väljer bort bilen vid ärenden inom orten. Om samtliga utvecklingsområden skulle exploateras med bostäder och verksamheter skulle framtida trafikmängden uppskattningsvis endast ökas marginellt. Förbättringar längs Tjustbanan kan leda till ökad pendling med tåg och därmed minskad utsläpp av klimatpåverkande gaser. FÖP Gamleby ger möjligheter till utbyggnad av befintligt fjärrvärmenät (med biobränslen). Det finns goda möjligheter att koppla på nya bostäder och verksamheter
Frisk luft	(+) Luftkvalitet i Västerviks kommun är förhållandevis bra. FÖP:en ger förutsättningar för minskad genomfartstrafik i över torget. För övrigt se påverkan på miljömålet ”Begränsad klimatpåverkan”.
Bara naturlig försurning	(+) Se påverkan på miljömålet ”Begränsad klimatpåverkan och Frisk luft”. Ingen av sjöarna eller vattendragen inom området ingår i kommunens sjökalkningsprogram.
Giftfri miljö	(+) Restriktioner mot att förorenade områden bebyggs med bostäder. I en del av de förorenade områdena kan det bli aktuellt med åtgärder på sikt, eller vid utökning, eller vid nyetablering av verksamheter. Restriktioner görs mot att bebygga gamla deponier, utan några åtgärder, av både geotekniska och föroreningsmässiga skäl.
Skyddande ozonskikt	(+/-) Regleras av andra kommunala styrdokument och annan lagstiftning.
Säker strålmiljö	(+) Förekomst av markradon ska uppmärksammas i detaljplaner med krav på radonsäkert byggande. FÖP Gamleby har dock inte pekut några ”strålningsfria” områden.
Ingen övergödning	(+) Rekommendationer om att lokalt omhändertagande av dagvatten ska ske enligt kommunens dagvattenpolicy och att all planering ska ske utifrån ett avrinningsperspektiv samt fortsatt arbete med att minska tillskottsvatten till avloppsreningsverket. De utpekade utvecklingsområdena finns i närheten till allmänt VA för att möjliggöra anslutning och därmed minska utsläpp av övergödande ämnen. Med hjälp av Skyfallsrapporten från 2017 kan vidare utredningar göras som kan förbättra statusen på våra vattenförekomster. Rekommendationer om fortsatt satsning på projekt med syfte att förbättra vattenstatus i Gamlebyviken och Gamlebyån för att uppnå miljö kvalitetsnormerna om God ekologisk status. Rekommendation om att samarbeta med markägare för att minska näringstransporter från jordbruket.
Levande sjöar och vattendrag	(+) Rekommendationer om att lokalt omhändertagande av dagvatten ska ske enligt kommunens dagvattenpolicy och att all planering ska ske utifrån ett avrinningsperspektiv samt fortsatt arbete med att minska tillskottsvatten till avloppsreningsverket. Rekommendationer om fortsatt satsning på projekt med syfte att förbättra vattenstatus i Gamlebyviken och Gamlebyån för att uppnå miljö kvalitetsnormerna om God ekologisk status. Rekommendation om att samarbeta med markägare för att minska näringstransporter från jordbruket. De utpekade utvecklingsområdena finns i närheten till allmänt VA för att möjliggöra anslutning och därmed minska utsläpp av övergödande ämnen. Med hjälp av Skyfallsrapporten från 2017 kan vidare utredningar göras som kan förbättra statusen på våra vattenförekomster. (+) Högre upp i Gamlebyån (utanför området) finns fortfarande permanenta vandringshinder för fisk som måste åtgärdas.
Grundvatten av god kvalitet	(+) Åtgärder för vattenbesparande åtgärder pågår och planeras inom området. Ett exempel är Ernebergsdammen där bevattning av fotbollsplaner och tillverknings av konstsnö görs av dagvatten och inte dricksvatten. Se även miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag”. Inom vattenförekomsten Gamlebymagasinet får inga åtgärder genomföras som kan försämra grundvattnets kvalitet.
Hav i balans, levande kust och skärgård	(+) Se även miljömålet ”Ingen övergödning” samt ”Levande sjöar och vattendrag”.
Myllrande våtmarker	(+) Skötseln av blåstråk ska utformas med hänsyn till naturvärden. Den ortsnära naturen ska uppvisa en rik variation av naturtyper och biotoper livsmiljö för en mångfald av arter. Förutsättningar för biologisk mångfald utvecklas och förbättras inte minst längs Gamlebyån. En dagvattendamm planeras vid Erneberg- och

	Hamnområdet skulle i framtiden kunna bli ett friluftsområde med grön- och blåstråk.
Levande skogar	(+) FÖP:en rekommenderar att det tätortsnära skogsbruket bör ske på ett sådant sätt att det förbättrar förutsättningarna för det tätortsnära friluftslivet, miljön, kulturmiljön. I områden med höga naturvärden såsom i nyckelbiotoper rekommenderar FÖP:en att exploatering bör undvikas. En skötselplan av allmänna grönytor, parker samt tätortsnära skogsmarken tas fram och fastställs. Skötseln ska utformas med hänsyn till rekreativsmöjligheter, naturvård och kulturmiljövård. Områden som är klassade som skoglig nyckelbiotop eller skogsområde med naturvärde enligt Skogsstyrelsen är särskilt skyddsvärda. I områden med höga naturvärden såsom i nyckelbiotoper och områden upptagna i kommunens naturvårdsprogram ska exploatering undvikas. I skogsmiljöerna som är utpekade som nyckelbiotoper ska skötseln i detalj utarbetas tillsammans med skogsstyrelsen för att bevara de skogliga värdena. Röjningarna skall utföras så att vissa uppväxande träd kan sparas.
Ett rikt odlingslandskap	(+/-). En skötselplan av allmänna grönytor, parker samt tätortsnära skogsmarken tas fram och fastställs. Skötseln ska utformas med hänsyn till rekreativsmöjligheter, naturvård och kulturmiljövård. Inom området finns betesmarker är delvis utpekade som bevarandevärda grönområden och för de utblickar det öppna landskapet skapar. Miljöbedömningen av utvecklingsområdena upplyser att man i detaljplaneskedet av utvecklingsområdena ska uppmärksammas aktuella skyddsavstånd till jordbruket, med tanke på lukt, buller, trafik, flugor, damning, etc. Ett av utvecklingsområdena – Eldslösa föreslås dock direkt på brukningsvärd jordbruksmark. Miljöbedömningen av Eldslösa upplyser om att det ligger på brukningsvärd odlingsmark, enligt MB 3:4 och att inga andra lagliga skäl för exploatering av jordbruksmark finns än för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Vidare att särskild konsekvensutredning visar att detta behov inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk. Ny Norra infart är också föreslaget, där det redan en detaljplan för det ändamålet, och det ligger nära till hands att motivera en Ny Norra infart som ett väsentligt samhällsintresse.
Storslagen fjällmiljö	<i>Saknar relevans för Gamleby</i>
God bebyggd miljö	(+) Miljöbedömningen av utvecklingsområdena upplyser om att hänsyn ska tas till eventuella skyddsavstånd, risker och andra olägenheter för respektive utvecklingsområde, för att förebygga dessa i detaljplaneskedet. Rekommendationer görs om det offentliga rummet och mötesplatser för att öka trivselen och tryggheten och underlätta för spontana kulturaktiviteter. Konstnärlig gestaltning i den offentliga miljön uppmuntras också. Områden känsliga för förändring med tanke på kulturmiljön pekas ut. Bland annat i form av kärnområden i kommunens förslag på kulturmiljöprogram och hur särskilt värdefulla byggnader ska bevaras. Förslag finns på att lyfta fram kulturmiljön i Gamleby vars historia sträcker sig ända till stenålder. Alla Gamlebybor ska även i fortsättningen kunna nå ett grönområde av god kvalitet på minst 0,3 hektar, alternativt en allmäntillgänglig strandlinje inom 200 meter, fågelvägen från bostaden eller skolan. Grön- och blåområden och utsiktsplatser ska skötas och utvecklas. Förekomst av markradon ska uppmärksammas i detaljplaner med krav på radonsäkert byggande. Tung trafik leds om över hamnområdet och inte över Torget, utom till och från fastighet på Storgatan och delar av Odensvivägen, när Nya Norra infarten är byggd.
Ett rikt växt- och djurliv	(+) I områden med höga naturvärden såsom i nyckelbiotoper och områden upptagna i kommunens naturvårdsprogram ska exploatering undvikas. I skogsmiljöerna som är utpekade som nyckelbiotoper ska skötseln i detalj utarbetas tillsammans med skogsstyrelsen för att bevara de skogliga värdena. Röjningarna får inte utföras så hårt att inga uppväxande träd sparas. Död ved sparas i lövskogsmiljöerna, då det gynnar både insekter, svampar och lavar. Om större träd eller grenar blåser ner bör de om möjligt tillåtas ligga kvar där de faller. Åtgärder som riskerar att skada de grunda havsmiljöernas kvaliteter som rekryteringslokaler för gädda och abborre ska undvikas. Skötseln av bevarandevärda grönområden och grön- och blåstråk, allmänna grönytor, parker samt tätortsnära skogsmark ska utformas med hänsyn till rekreativsmöjligheter, naturvård och kulturmiljövård. Den ortsnära naturen ska uppvisa en rik variation av naturtyper och biotoper som utgör livsmiljö för en mångfald av arter. Förutsättningar för biologisk mångfald utvecklas och förbättras. Skogliga nyckelbiotoper, värdefulla ängs- och betesmarker och jätteträd har högsta prioritet för bevarande. Större parkträd och trädalléer är viktiga inslag i ortsmiljön. Om ett parkträd tas ned ska två nya planteras som ersättning. Runt om i Gamleby finns också relativt stora gräsytor som idag klipps, men som med en riktad naturvårdsskötsel skulle kunna bli trevligare och mer inbjudande både för människor och pollinerande insekter. Framförallt behöver mängden blommande växter ökas. Det här gäller främst hamnområdet, gräsytorerna mellan Västerviksvägen och reningsverket samt i Västantorps.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

I miljöbalken finns ett antal miljö kvalitetsnormer som anger lägsta godtagbara miljö kvaliteten. MKN är ett juridiskt bindande styrmedel. Av en FÖP ska det framgå hur kommunen avser följa gällande MKN. Hittills har det fastställts MKN för:

- olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660)
- olika föroreningar i utomhusluften (förordning 2001:554)
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) (berör inte Västerviks kommun)
- omgivningsbuller (SFS 2004:675) (berör inte Västerviks kommun)

Miljö kvalitetsnormen för omgivningsbuller är en slags målsättningsnorm. I förordningen skriver regeringen att det ska eftersträvas att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa. För kommuner med mer än 100 000 invånare omfattar miljö kvalitetsnormen omgivningsbuller från alla vägar, järnvägar, flygplatser och tillståndspliktiga hamnar. Små och medelstora kommuner omfattas av bullernormen i de områden som störs av buller från större vägar (över 3 miljoner fordon/år) större järnvägar (30 000 tåg/år) samt större civila flygplatser (över 50 000 flygrörelser/år). Västerviks kommun uppfyller inte de här kriterierna och berörs inte av mkn buller. Således inte heller Gamleby.

Det enda fiskvattnet som ska skyddas enligt förordningen om mkn för fisk- och musselvatten i Kalmar län är Emåns mynning, och då med tanke på att det är ett laxfiskevattnet. Musselvattnet finns främst på Västkusten och inte i Västerviks kommun. Således berörs inte Gamleby heller av mkn fisk- och musselvatten.

Utomhusluft

I Sverige finns en så kallad miljö kvalitetsnorm (MKN) som reglerar vilken kvalitet utomhusluften som omger oss ska hålla. Normen är till stora delar tvingande och kommunen är ansvarig både för att följa upp och åtgärda ifall man inte klarar att hålla den reglerade luftkvaliteten.

I Kalmar län har samtliga kommuner tillsammans med länsstyrelsen och de största luftföroreande industrierna gått ihop i Kalmar läns luftvårdsförbund för att samordna mätningar och uppföljning av de ämnen som regleras av normen. Mätningarna har pågått under flera år och trenden är tydlig; luftkvaliteten i Västerviks kommun är bra.

De ämnen som regleras av normen är partiklar (damm och sot), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren. I Kalmar län mäts samtliga parametrar med olika intervall, i Västervik mäter kommunen vartannat år partiklar i luft samt vissa år bensen och bens(a)pyren. Nedfallet av tungmetaller, alltså arsenik, kadmium och nickel, analyseras genom insamling av mossor cirka vart femte år.

Som sämst är luften på våren då sanden från vinterns halkbekämpning ligger kvar på gatorna och dammar samtidigt som många fortfarande kör med dubbdäck, vilket i sin tur också river upp damm som försämrar luftkvaliteten. Den ökande andelen dieslbilar är också en faktor som behöver vägas in. För även om moderna dieslbilar är avsevärt bättre än sina föregångare avseende luftföroreningar, så är det fortfarande det smutsigaste bränslet för vägfordon.

Andra faktorer som bidrar till försämrad luftkvalitet är exempelvis vedeldning som framförallt bidrar med partiklar men även bensen, kolmonoxid och bens(a)pyren. Det ska inte heller underskattas att rök från vedeldning ofta uppfattas som störande, eller obehagligt av omgivningen, särskilt om veden inte är ordentligt torr eller man eldar annat än rent trä. FÖP:en rekommenderar att vedeldning sker på ett miljöriktigt sätt.

Vattenförekomster

Vattendelegationen beslutar om miljö kvalitetsnormerna, som uttrycker den kvalitet en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt.

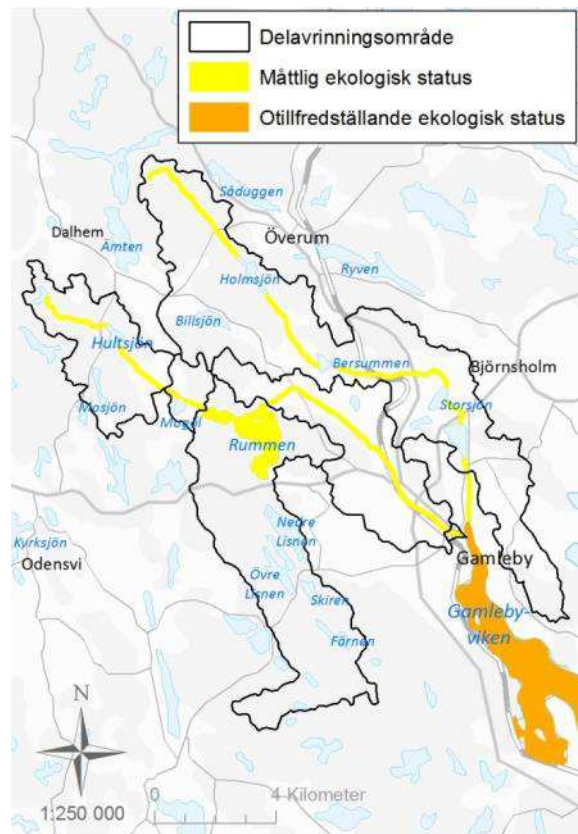
Gamlebyviken har Otillfredsställande ekologisk status, orsakat av övergödning, enligt Vattenmyndighetens klassning. Västerviks kommun har sedan 1990-talet arbetat förebyggande med att förbättra vattenkvaliteten i hela Gamlebyvikens avrinningsområde. Projektet har till huvudsyfte att förbättra vattenkvaliteten och minska belastningen av övergödande ämnen till Östersjön. Arbetet sker i samverkan med fastighetsägare, och verksamhetsutövare och utvecklingen är positiv. Exempel på genomförda åtgärder är anläggande av vårmarker, fosfordammar, tvåstegsdiken, strukturkalkning och borttagning av vandringshinder för fisk. Fortsatta åtgärder är dock nödvändiga för att komma till rätta med övergödningens problematik. Miljö kvalitetsnormen för ekologisk status i Gamlebyvikens skall uppnå God till 2021.

Sjön Rummen och Gamlebyån som mynnar i Gamlebyviken har måttlig ekologisk status på grund av övergödning, förändrad åsträckning och att det finns vandringshinder för fisk. Eftersom dricksvatten tas ur sjön Rummen bör extra hänsyn tas. Miljö kvalitetsnormen för ekologisk status i Rummen och Gamlebyån skall uppnå God till 2027.

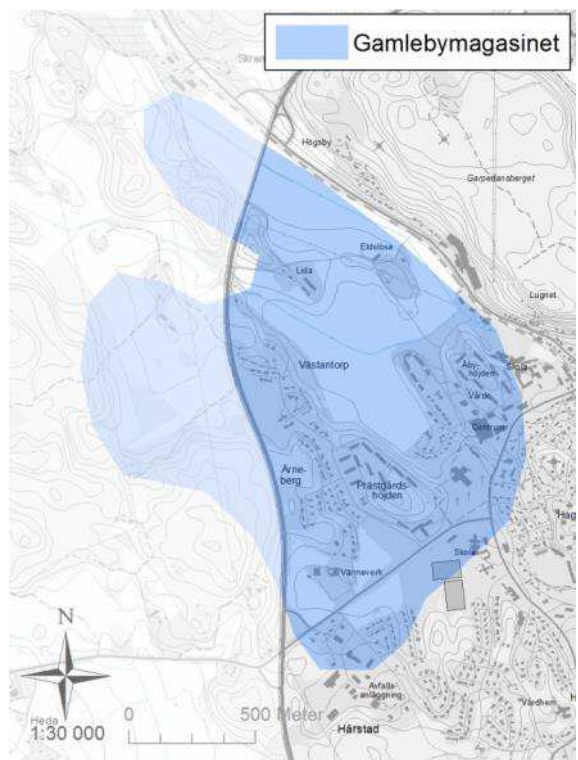
Även Dynestadsån mynnar i Gamlebyviken och har måttlig ekologisk status. I Dynestadviken vatten finns extremt höga halter av näringsämnen och botten sedimenten är helt syrefria. Pågående åtgärder att restaurera Dynestadviken genom pumpning av näringsrikt vatten för bevattning av intilliggande åkermark kommer att fortsätta. Åtgärder behöver genomföras i så stor omfattning som möjligt till 2021 för att god ekologisk status ska kunna nås till 2027.

Genom FÖP Gamleby skapas förutsättningar för en förbättrad dagvattenhantering i området, genom fördröjningsmagasin etcetera.

Gamlebymagasinet är en grundvattenförekomst av sand- och grus. Magasinet vid Gamleby innehåller också större mängder men utredningar har konstaterat att grundvattnet är såväl svårtillgängligt som av dålig kvalitet och inte utpekad i kommunens Vattenförsörjningsplan från 2017. Inom förekomsten finns många förorenade områden riskklass 2-3.

MKN Vatten. Den ekologiska statusen på vattendragen i Dynestadsån och Gamlebyåns avrinningsområde.

Nollalternativ

En miljökonsekvensbeskrivning ska jämföras med miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs, ett så kallat nollalternativ.

Om FÖP Gamleby inte genomförs finns en risk att Gamleby som hemort, arbetsort, pendlingsort, serviceort och fritidsort försvagas. Attraktiviteten riskerar att minska. Även FÖP processen har betydelse i detta sammanhang. FÖP Gamleby inte gjorts, så kanske inte ovanstående frågor blivit belysta i det helhetsperspektiv som FÖP Gamleby ger möjlighet till och därmed hade kanske vissa aspekter missats.

De kanske viktigaste frågorna som inte hade lösts på det här sättet ifall FÖP:en inte hade blivit av är troligen initiativfrågorna: Ny norra infart; skyfallskartering; hamnområdet, med tanke på markens bärighet, påverkan med mera; ny placering av resecentrum, broläget för bro över till Solnasidan som finns i gällande detaljplan; ett sammanhängande, säkert och gent cykelnät; samt att hitta fler industritomter (verksamhetstomter), då kommunen i nuläget inte har fler i reserv.

Även andra frågor hade troligtvis inte lösts på det här sättet, exempelvis utvecklingsområden för bostäder; trafiken över Torget; idén till Ernebergsdammen med bevakning av fotbollplaner, respektive tillverkning av konstsnö; ett kommunalt ställningstagande om att peka ut Gamleby köpcentrum och Torget som Gamlebys kärnor, att knyta ihop dessa och att där det är möjligt och lämpligt: koncentrera kommersiell och offentlig service hit för att öka tillgängligheten och stärka synergieffekterna; trafikplats Mellersta infarten med ny expressbusshållplats, pendelparkeringar, säkrare avfarter, cykelväg till Heda; signal/bommar över järnvägen vid nya högstadieskolan; skötselplan föreslås tas fram för attraktiva grönytor i och i direkt anslutning till Gamleby med hänsyn till rekreativsmöjligheter, naturvård och kulturvård; flera ställningstaganden om att stärka mötesplatser och tryggheten och attraktiviteten, kulturen, etcetera; vägledning angående riksintressena.

FÖP Gamlebys planprocess hade heller inte blivit av. Planprocessen i sig är viktig. Dels det interna arbetet. Dels det de två remissomgångarna samråd och utställning som en plattform för dialog om utvecklingen av Gamleby, med medborgare och föreningar inklusive den förankring som planen får hos andra myndigheter, främst länsstyrelsen. Det pågår och har pågått andra projekt som berör Gamleby och FÖP:en. Den samordning mellan projekten som är nu, skulle man missat att samordna.